

- BASIN AÇIKLAMASI -

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANI

PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ:

Küresel ölçekte yaşanmakta olan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından **pandemi** olarak ilan edilen olağanüstü durum karşısında, YÖK hızla harekete geçmiş ve konuya ilişkin olarak oluşturulan kurullarımız bu sürecin eğitim ve öğretime muhtemel etkileri üzerine belli senaryolar üzerinde çalışma başlatmıştı. Bundan dolayıdır ki yükseköğretimde eğitime ara verilmesi kararından önce bir takım tedbirler üniversitelerimize gönderilmişti.

Bu bir haftalık süre içerisinde de eğitim ve öğretim faaliyetlerimizin mümkün olduğunca kesintisiz yürütülebilmesi için bir model planlaması yapıldı. Bu süreçte dünya örnekleri de incelendi. Amerika ve Avrupa ülkeleri başta olmak üzere salgının bulunduğu ülkelerin yükseköğretim otoriteleri ve üniversitelerin aldıkları kararlar değerlendirildi.

13 Mart 2020 tarihinde, yani bu ara verilisin hemen akabinde de uzaktan öğretim altyapıları ve insan kaynaklarının durumu konusunda üniversitelerimizden acil olarak bilgi istendi, üniversitelerimizde **Salgın Danışma Komisyonları** oluşturuldu.

Sayın Cumhurbaşkanımızın eğitim öğretim süreçlerinin kesintiye uğramaması ve bu sürecin en az hasarla aşılması yönündeki yönlendirmeleri ile bu süreç hızlı bir şekilde planlandı.

Bugün itibariyle YÖK bünyesinde farklı üniversitelerimizden alanında uzman hocalarımız tarafından oluşturduğumuz **“Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Komisyonumuz”** tarafından hazırlanan Pandemi Dönemi Uzaktan Öğretim Uygulamaları Yol Haritasına Yürütme Kurulumuz tarafından son hali verilmiştir.

Koronavirus tedbirleri nedeniyle verilen ara dönemde, öğrencilerimizin öğrenme süreçlerinin kesintiye uğramasının önüne geçmek üzere gerçekleştirilecek uzaktan öğretim faaliyetleri için bir çerçeve sunan bu yol haritasında şu **5 temel alanda** çalışma yapılmıştır:

- **Mevzuat,**
- **Altyapı,**
- **İnsan kaynakları,**
- **İçerik,**
- **Uygulama.**

Mevzuat düzenlemesiyle, Uzaktan Öğretim Usul ve Esaslarında önemli değişiklikler yapılarak uzaktan öğretim altyapıları hazır olan üniversitelere, bu dönemle sınırlı olmak kaydıyla, tüm alanlarda uzaktan öğretim yapma imkânı sağlıyoruz. Bu maksatla uzaktan öğretim yapma konusunda mevzuat değişikliğine gidilmiştir.

Altyapı konusunda üniversitelerimizden gelen geri bildirimler değerlendirilmiştir. Üniversitelerimizin önemli oranda uzaktan öğretim altyapısına sahip olması memnuniyet vericidir. Bilindiği gibi halen **123 üniversitemizde UZEM (Uzaktan Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi)** bulunmaktadır. Altyapı konusunda eksiği olan üniversitelerimizin ihtiyaçları da YÖK koordinasyonunda diğer üniversitelerle işbirliği içerisinde giderilecektir. Bu istikamette de planlamalarımız vakit geçirilmeksizin hayata geçirilecektir.

İnsan kaynakları alanında birçok üniversitemizde önemli bir birikim bulunmaktadır. Yeni YÖK olarak 2 yıl önce başlattığımız **Dijital Dönüşüm Projesi** kapsamında, bilindiği üzere, yeni kurulmuş üniversitelerimizde bulunan 6 binin üzerinde öğretim elemanına ve 50 binin üzerinde öğrencimize eğitim verildi. Şimdi ise, önümüzdeki haftadan itibaren de talep etmeleri halinde sistemdeki bütün öğretim elemanlarına, bu süreçleri yürütebilmeleri için gerekli yetkinliği sağlayacak olan eğitimcilerin eğitimi olarak da adlandırabileceğimiz “**Dijital Çağda Yükseköğretimde Öğrenme ve Öğretme**” dersi ve yetkinliğinin dijital imkânlarla verilmesi konusunda tüm hazırlıklarımız tamamlanmıştır. Bunun yanında bazı üniversitelerimiz kendi öğretim elemanlarına bünyelerindeki merkezler aracılığıyla eğitim vermeye de başlamıştır.

İçerik oluşturma uzaktan öğretimin en önemli unsurudur. Birçok üniversitemizdeki öğretim elemanımız içerik oluşturma konusunda önemli deneyime sahiptir. Bununla birlikte bu konuda destek ihtiyacı duyan hocalarımız ile de içerik geliştirme konusunda araç ve rehberler paylaşılacaktır. Bunun yanında üniversitelerimiz tarafından hazırlanmış tüm öğrenme kaynaklarının yapılacak uzaktan öğretim uygulamalarında kullanılmak üzere erişime açılması sağlanacaktır.

Ayrıca, Üniversitelerimizin içerik ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla başta Anadolu Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi'nin ders havuzlarında yer alan dijital ortamdaki bütün dersler önümüzdeki haftadan itibaren **YÖK bünyesinde oluşturulan YÖK-Dersleri (Yükseköğretim Kurumları Dersleri)** adını verdiğimiz ara yüzle açık erişime açılacak, bilahare diğer üniversitelerin dijital ders malzemeleri de bu havuza ilave edilecektir. Bilindiği üzere bu konu yani, YÖK-Dersleri Projesi YÖK'ün 2020 hedefleri arasında geçtiğimiz aylarda kamuoyuna açıklanmıştı. Dolayısıyla bu konuda da hazırlıklar tamamlanmıştır.

İçeriğe destek olmak ve bu alanda çeşitliliği artırmak amacıyla TRT tarafından YÖK'e tahsis edilecek kanal üzerinden daha geniş öğrenci kitlesinin aldığı **ortak dersler** yayınlanacaktır. Bu konuda destekleri dolayısıyla **Cumhurbaşkanlığı İletişim Ofisi** ve **TRT'ye** teşekkür ederiz.

Uygulama konusuna gelince; üniversitelerimiz senkron (eş zamanlı) ya da asenkron (eş zamanlı olmaksızın) uzaktan öğretim yöntemlerini kullanabilir. İçinde bulunulan ortamda senkron uygulamaların güçlüğü göz önüne alındığında üniversitelerimizin özellikle önlisans ve lisans programlarında asenkron uygulamalara ağırlıklı yöneleceği tahmin edilmekte olup daha çok etkileşim içeren senkron uygulamalar da YÖK tarafından teşvik edilecektir.

Uygulamalı dersler için ise; teorik kısımlarının uzaktan öğretimle yürütülmesi, uygulama çalışmaları için ise doğru zamanda sıkıştırılmış takvim programı uygulanması planlanmıştır. Bu konudaki tecrübemiz de bize bu süreci kolay bir şekilde yönetebilme imkânı vermektedir.

Uzaktan verilecek olan derslerin ölçme ve değerlendirmesi, yani imtihanlar da makro düzeyde belirlenmiş takvime riayet etmek şartıyla yine üniversitelerimizin kendilerine uygun bir dönemde üniversitelerce gerçekleştirilecektir.

Lisansüstü programlardaki yeterlik sınavları, tez izleme komiteleri ve tez savunmalarının, üniversitelerimizin gerekli altyapıyı oluşturmaları ve “kayıt altına alınarak denetlenebilir olma şartıyla” dijital ortamda yapılabilmesi sağlanacaktır.

Diğer bir ifade ile; Kurulumuz tarafından üniversitelerimizde uzaktan öğretimin uygulanması sürecinde **gerekli yol haritası belirlenmiş** ve **çerçeve çizilerek yetki devri kapsamında** ve

üniversitelerimize yetkinlikleri doğrultusunda uygulama imkanı sağlanmıştır. Kurulumuz bu süreçte etkin koordinasyon ve denetleme görevini yapmaya devam edecek olup ihtiyaç oldukça yeni düzenlemeler de yapılacaktır. YÖK'ün son yıllarda **çok hızlı karar alabilme ve çevik yönetim sergileyebilme kapasitesi yüksek bir kurum** halini almış olması, bu süreci kolaylaştırıcı bir unsurdur.

Elbette yükseköğretimi verimli, etkin ve kıymetli kılan tüm yapının dijital ortamda kurulması mümkün değildir. Ayrıca üniversitelerimizin akademik programlarının kazanımlar noktasında belirli bir ortaklığı olsa da üniversite eğitiminde tek bir müfredat uygulaması da yoktur. Bununla birlikte sadece ülkemiz değil, bütün dünya fevkalade günler geçirmektedir. Bu olağanüstü günler aynı zamanda bu sürecin gerçeklikten kopmadan, alışılan metodların dışında yeni yollar kullanılmasını da zorunlu kılmaktadır. Biz bu süreci takip etmek değil, yönlendirmek durumunda olduğumuzun farkındayız.

Hedefimiz ortaklıkları ve akademik faydayı merkeze alan bu adımlarla, hem üretilen bilginin farklı öğrencilerle paylaşımını sağlamak hem de uzun yıllardır süren açık ve uzaktan öğretimimizin kapasite ve kalitesini değerlendirmek ve bu yolla eğitim öğretimde mümkün olduğunca aksaklık oluşmamasını sağlamaktır.

Ancak bu sürecin yükseköğretimimiz açısından en önemli kazanımı ise dünyanın ve ülkemizin zor bir süreçten geçtiği bu olağanüstü dönemde üniversitelerimiz arasında gelişen dayanışma ve işbirliği olacaktır.

Sonuç olarak;

- **Bir müddet önce başlattığımız malum salgın karşısında salgının bulunduğu ülkelerin yükseköğretim kurumlarında alınan tedbirler de incelenerek mevcut kapasitemiz değerlendirilmiş ve planlamamız tamamlanmıştır.**

- **23 Mart Pazartesi uzaktan eğitim kapasitesine sahip olan bütün üniversitelerimizde dijital imkânlar ile uzaktan öğretim süreci başlayacaktır.**

- **Bu kapasiteye henüz sahip olmayan üniversitelerimiz için de yine aynı gün, 23 Mart tarihinde kısa süre içinde oluşturduğumuz açık ders malzemeleri havuzu bütün üniversitelerimize açılacaktır.**

- **Uygulamaya dayalı programlarda bulunan teorik derslerde dijital imkânlar ve uzaktan öğretim yöntemleri kullanılacak, uygulama dersleri ise yine üniversitelerimizce belirlenen takvimin uzatılması da dâhil en uygun zamanda verilecektir.**

- **Ön lisans ve lisans düzeyindeki bu uygulama ve yaklaşıma, lisansüstü düzeyde de imkân tanınacak; denetlenebilir olma kaydıyla uzaktan öğretim ve dijital imkânlar kullanılarak bu süreçlerde de bir kesinti olmaması sağlanacaktır.**

Türk yükseköğretim sistemi sağlam bir zemine oturmaktadır. 15 Temmuz darbe teşebbüsü akabinde de gösterdiği gibi olağanüstü durumları aşabilecek güçtedir. Bunda YÖK'ün her düzeydeki eğitimde belli bir standart ve kaliteyi aramasının büyük payı vardır.

Üniversitelerimizin yetkinliklerine ve yeteneklerine güveniyoruz...

YÖK olarak bu sürecin; gerçekleri dikkate alan, sükûneti ve temkini elden bırakmayan, üniversitelerimizin ehliyetlerine karar mekanizmalarında önem veren bir yaklaşım ile yönetilmesine büyük önem veriyoruz. İnşallah bu zorlu süreci de aşacağımıza inanıyoruz.

Sevgili öğrencilerimiz ve değerli ailelerinin telaşa kapılmamalarını istiyoruz. Müsterih olsunlar. Güvenli ortamlarda, ailelerinin yanında eğitim ve öğretimlerini sürdürmelerini ve derslerine çalışmalarını istiyoruz. Onların bedenlen ve ruhen sağlıklı olması bizler için çok önemlidir.